

Haberler > Ali Aslan > 5 soruda OHAL karnesi

08 Ekim 2016, Cumartesi

ALİ ASLAN

5 soruda OHAL karnesi

1 -OHAL'e neden ihtiyaç duyuldu?

[15 Temmuz darbe](#) girişiminin ardından 20 Temmuz'da yapılan MGK ve Bakanlar Kurulu toplantılarından sonra 3 ay süreyle OHAL ilan edilmesi kararlaştırıldı. Toplantıların ardından açıklamalarda bulunan Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan, kararın Anayasa'nın 120. maddesi uyarınca darbe girişiminde bulunan terör örgütünün tüm unsurlarının süratle bertaraf edilebilmesi için alındığını açıkladı. Bu açıklamalardan anlaşılacağı üzere OHAL'in öncelikle devlet içerisinde paralel bir örgütlenme içerisine giren ve ayrıca sivil topluma kök salan FETÖ ile mücadele için alındığı söylenmelidir.

İkinci bir gerekçe ise, OHAL kapsamında açıklanan kararlar ve uygulamalara bakıldığında, kararın PKK ve DEAŞ gibi terör örgütleri ve radikal oluşumlarla mücadeleyi de kapsadığı görülmektedir. Bu bağlamda karar, devletin demokratik açılımlarla devlet-millet bütünleşmesini sağladığı dönemde, bu açılım siyasetini kötüye kullanarak mevzi kazanan ve milli güvenliği tehdit eden oluşumların resmi devlet kademelerinden ve sivil toplum alanından tasfiyesini de amaçlamaktadır.

Üçüncü bir gerekçe ise, daha kapsamlı bir amaca hizmet etmektedir. AK Parti iktidarının temel amacı, siyaset alanını kuşatan ve ülkenin demokratikleşmesinin önündeki her türlü bürokratik vesayetin geriletilmesi ve demokratik ve de çağdaş bir kurumsallaşmanın tesis edilmesiydi. Geride kalan süreçte bu amaç için mücadele verilmiş olsa da 15 Temmuz, aslında bürokratik vesayetin geriletilmediğini ve Kemalist vesayetin yerini Gülenist vesayetin aldığını gözler önüne serdi. Bürokratik vesayetin gölgesinin siyaset kurumu üzerinde halen ciddi bir şekilde hissedildiği görülmektedir. Yani bir vesayetin gidip diğerinin onun yerini aldığı bir resim karşımızda durmaktadır. Bu noktada yapılması gerekenin yapısal reformlar olduğu gerçeği ortaya çıkmıştır. Dolayısıyla, OHAL bir yandan da yeni bir anayasa ile yapısal reformlar için bir mıntıka temizliği işlevi de öngörmektedir. OHAL kapsamında özellikle askeri ve yargı bürokrasisinin yeniden yapılandırılmasına yönelik atılan adımların böyle bir amaç gözettiği söylenebilir.

2-Özellikle 90'lı yıllarda uygulanan ve eleştirilere konu olan OHAL ile bugünkü OHAL arasındaki farklar nelerdir?

OHAL Kürt nüfusun yoğun olarak yaşadığı Doğu ve Güneydoğu Anadolu Bölgesi'nde toplam 8 ilde Temmuz 1987'de uygulamaya konuldu. Uygulamanın amacı PKK terörüyle mücadele kapsamında asayişin sağlanmasıydı. OHAL Kanunu'ndan önce de 1978 yılına kadar uzanan tarihten itibaren bölgede Sıkıyönetim Kanunu uygulanmaktaydı. Bu kapsamda bölgenin yönetimi de facto olarak orduya geçerken, normal hayatın akışını etkileyen ve sokağa çıkma yasağı, kimlik kontrolleri gibi uygulamalar devreye

sokulmuştu. OHAL 2002 yılının Kasım ayı sonunda kaldırıldı.

Sıkıyönetim ve daha sonrasında OHAL, genel itibarıyla, Soğuk Savaş yıllarının ülkede yarattığı sağ-sol çatışmasının istikrarsızlaştırıcı etkisini kontrol altına alma, 1980 darbesi sonrası yeni düzeni tesis etme ve özellikle de ayrılıkçı PKK terörüyle mücadeleyi kapsamaktaydı. Güvenlik boyutunun ötesine geçip siyasi boyuta baktığımızda ise, 90'lı yıllarda zirve yapan siyasi-toplumsal reform beklentilerini güvenlikleştirerek marjinalleştiren ve bastıran bir işlev görmekteydi. Bu açıdan demokratik bir düzenin tesis edilmesine hizmet etmekten ziyade, dini ve etnik kimlikleri bastıran otoriter statükonun yeniden üretilmesini amaçlıyordu. AK Parti'nin iktidara geldiği Kasım 2002'de OHAL'in sonlandırılması ise ayrıca manidardır.

Günümüzde ilan edilen OHAL ise Kemalist rejim altındaki OHAL'in tam tersi bir amaç seti gözetmektedir. Günümüzdeki OHAL'in öncelikli hedefi asayişin sağlanması değildir. Başka bir ifadeyle, güvenlikçi bir siyasetin ön plana çıktığı bir OHAL uygulaması değildir. İkinci olarak, günümüzdeki OHAL toplumu değil, devletin kendi içini ve ancak bununla ilişkili olarak sivil toplum alanını hedef almaktadır. Haliyle gündelik hayatın rutin işleyişini etkilememektedir. Ve son olarak, günümüzde ilan edilen OHAL toplumun reform taleplerini bastıran otoriter bir rejimin yeniden üretilmesini değil, tam aksine demokratik bir düzenin tesis edilmesinin önünde engel teşkil eden vesayetçi [aktör](#) ve yapıların ortadan kaldırılmasını hedeflemektedir.

3-OHAL süresince hangi adımlar atıldı?

OHAL süresince şu ana kadar 8 adet (667-674) Kanun Hükmünde Kararname (KHK) çıkarıldı. Bu kararnamelerle atılan adımları ikiye ayırmak mümkündür. Adımlardan biri FETÖ terör örgütüyle ilişkili kamu çalışanlarının açığa alınması ve memurluktan çıkarılması; FETÖ ile bağlantılı ticari, eğitim ve sağlık kuruluşlarının kapatılması ve mal varlıklarına el konulması; FETÖ de dahil terör örgütleriyle bağlantılı belediyelere kayyım atanması ve terör örgütleriyle ilişkisi tespit edilen medya kuruluşları ve derneklerin kapatılması gibi pratik adımların atılmasıydı.

Diğer adım ise daha yapısal değişiklikler öngörüyordu. Bu bağlamda [asker](#)-sivil ilişkilerini yeniden düzenleyen bazı değişiklikler gerçekleştirildi. Öne çıkan bazı değişiklikler, TSK'nın belli yetkilerinin Milli Savunma Bakanlığına devredilmesi, Jandarma Genel Komutanlığının İçişleri Bakanlığına bağlanması, askeri okulların kapatılması ve Milli Savunma Üniversitesi'nin kurulmasıydı.

4-OHAL'in uzatılmasının nedenleri nedir?

19 Ekim gününden itibaren geçerli olmak üzere OHAL 3 ay daha uzatıldı. Uzatılma kararının anayasal düzenin korunması ve terörle etkin bir şekilde mücadele için alındığı hükümet yetkilileri tarafından dile getirildi. FETÖ, PKK ve DEAŞ gibi terör örgütleriyle mücadelede OHAL'in önemine vurgu yapıldı. Bu mücadelenin anayasal şartlarla sekteye uğratılması ve sulandırılması tehlikesinin hesaba katıldığı şüphe götürmemektedir.

Keza OHAL'in uzatılması bazı sivil toplum kuruluşları ve özellikle CHP ile HDP'nin ağır eleştirilerine maruz kaldı. OHAL'in uzatılmasının "anayasasızlaştırma" ve Meclisi ortadan kaldıran "totalitarizm"i amaçladığı eleştirileri dillendirildi. Bu iki siyasi partinin, devlet içine sızan ve sivil toplumda örgütlenen terör oluşumlarına yönelik operasyonlardan rahatsız olması anlaşılabilir bir durumdur. Keza her iki parti de siyasetini, siyaset-dışı alandan ve aktörlerden aldıkları destekle sürdüren partilerdir. Siyaset kurumunu güçlendirecek adımların bu siyasi partileri rahatsız etmesi doğaldır.

5-Önümüzdeki dönemde hangi adımlar atılmalıdır?

Önümüzdeki dönemde siyaset kurumunu daha da güçlendirecek adımların atılması gerekmektedir. Bu adımları yine ikiye ayırmak mümkündür. İlki devletin demokratik işleyişini bozma tehdidi taşıyan kamu personeli ve unsurlarının bürokrasiden temizlenmesi ve sivil toplum alanının demokratik siyasete uygun şekilde dizayn edilmesidir. Ülkede sivil toplum örgütü adı altında sivil toplumun ruhuna ters, terör faaliyetine bulaşan ya da terör örgütlerine destek sunan kuruluşların halen var olduğu açıktır.

İkinci adım ise daha kapsamlı ve yapısal adımların atılmasını içermektedir. Bu bağlamda asker-sivil ilişkileri başta olmak üzere seçilmiş-atanmış ilişkilerinin yeniden düzenlenmesi ve ülkede siyaset kurumunu güçlendirecek bir yönetim sistemi, yani başkanlık sistemine geçişi sağlayacak yeni bir anayasanın yapılması gerekmektedir. Özetle, yeni bir vesayete izin vermeyecek ve terör örgütü oluşumlarına kapı aralamayacak güçlü, sivil ve demokratik bir kurumsallaşmaya ihtiyaç duyulmaktadır.

Yasal Uyarı: Yayınlanan köşe yazısı/haberin tüm hakları Turkuvaz Medya Grubu'na aittir. Kaynak gösterilse veya habere aktif link verilse dahi köşe yazısı/haberin tamamı ya da bir bölümü kesinlikle kullanılamaz.

Ayrıntılar için lütfen tıklayın.

YAZARIN ÖNCEKİ YAZILARI

Tüm Yazıları >

- > **Batı FETÖ'nün arkasında mı? (10.9.2016)**
- > **Yeni bir dönemin eşliğinde (23.7.2016)**
- > **Liselileri sokağa çağırın kim? (18.6.2016)**

SABAH

SABAH